

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Hajnal utca 13. szám.

Felelős szerkesztő:

Dr. KISS PÁL.

Főmunkatárs:

ESPERTSIT JÁNOS.

Telefon szám: 63.

Meghívó.

A makói függetlenségi és 48-as párt tagjait felkérjük, hogy a III. ker. olvasóköri helyiségeibe és az újvárosi I. ker. olvasóköri helyiségeibe *naponként este 7 órakor* tartandó értekezleteken minél nagyobb számban megjelenni szíveskedjenek.

Katonaság Makón.

Makó, május 25.

Ki mondja még, hogy Rényi és kis csapata nem mond igazat? Azt ígérték, hogy katonaságot hoznak Makónak. Tegnap este már két század 46-os baka s egy eskadron huszárság meg is érkezett. Rényiék pedig ma már diadalmasan ordítják, hogy — van katonaságunk.

Hát csakugyan van katonaság Makón, csakugyan Rényiék hozták, de nincs benne semmi köszönet. Mert csak azért jött, hogy ezután már — még egy hétig — rendőri, csendőri és még katonai fedezet mellett annál vakmerőbben vásárolhassák a lelkeket Rényiék.

Vasárnap kikaptak Rényi és testőrsége. Hétfőn felszaladtak a ministeriumba s azt mondták ott, hogy Makón rettenetes világ van, hogy ide már is katonaság kell a rend fenntartására és az életbiztonság megóvására.

Makó város népe híres a higgadságáról s békés természetéről. Most se zavargott. Se vasárnap, sem aze lőtt és azóta se. Az egész választási mozgalmak alatt mindig csendes volt.

Mert azt talán még mungóék se mondhatják, hogy jelöltjüknek a „megabcugolása“ bármiféle zavargást avagy más kihágást jelent. Büntetendő cselekvénynek ezt nem minősíti se törvény, se kormányrendelet, se városi szabály. Mungóék pedig — bár sok mindent mernek — törvényt, rende-

let avagy szabályt saját külön javukra mégse csinálhatnak.

Hogy Rényiék kikaptak vasárnap? Hetek óta tartó szemérmetlen korteskedéseik óta ez egyetlen egyszer s egész véletlenül és egy t-cában s egyesek részéről: hát ez már a város egész népére rásüti azt a bélyeget, hogy ez a nép zavargó, rakoncátlan, komisz, a kit csak szuronyerdő képes elvadulásában megzabolázni?

Ki állíthatja ezt? Mondhatja-e Rényi, a ki pedig mondja! Elítélheti-e a város egész népét ez a mungó jelölt csak azért, mert talán egy pár ember felháborodásában az ő saját külön tettet is bántani merete.

Makó város népe felháborodva tiltakozik ez ellen a legujabb mungó-gazság ellen. Bünsnek e város egész népét nem mondhatja se Rényi, sem az a hatalom, mely jönnek látja, hogy őt támogatja ilyen eszközeiben is.

Ó de hiszen ez az a Khuen — Rényi párt. Ez az ő pártjok. Teljesen rájok vall.

Nekik mindent szabad: terrorizálni, vesztegetni, hi-tegetni, félrevezetni a legkíméletlenebb s legundorítóbb eszközökkel is. Mert mindez a hatalmat növeli s úgy hiszik, hogy erősíti is.

A nép azonban moccani se merjen. Se szólni, se tenni semmi olyat, mi nekik nem tetszik. Mert akkor mindjárt me jelentetik, ha kell, a legutolsó eszközeiket is: a szuronyerdőt.

Láttatok-e már fegyveres hatalmat, mely azért lett volna, hogy segítse, védje a népet terrorizálói s bántalmazói ellenében? Sohse láttatok.

De hogyha a nép becsületes lelke szerint érezve, érzelmeit meri is nyilvánítani, mindig ott terem a

fegyveres erő, melynek fegyvere hegyéről rettenetes kegyetlenséggel vigyorog elő a mindig igazságtalan intelem: „csitt, neked hallgatnod kell, mert te csak földet turó jobbágy vagy ma is, kinek csak a föltétlen hódolat s engedelmesség a kötelességed a mai hatalom kezelői előtt! Csitt, hallgass, mert különben önérzetes, igazságos hangodat visszafojtom beléd!“

Igy beszél az a hatalom, melynek a makói mungó-párti jelölt egyik örszeme lett.

Hát a XX-ik században is így lehet még banni keveseknek a nép sok millióival? Hát mikor is lesz már ennek vége? Meddig élnek még vissza a nép türelmével?

Meddig? Erre feleljen az a makói párt, mely most is minden ok nélkül katonaságot hozatott reánk?

De nemesak a nép igazsága, erkölcsi érzése ellen való támadás ez, hanem a város anyagi érdekét is sújtja ez a barbár intézkedés.

Annyi katonát hoztak ellenünk, hogy itt tartása naponként körülbelül kétezer koronába kerül. A nyolc napra, melyre idehozták, tizenhatezer koronát tesz ez a költség ki.

Vajjon ki fizeti ezt meg?

Rényi passziózik, úgy kelene lenni, hogy az ő zsebe érezze ezt a passziózást.

De a hatalom Rényivel együtt a makói népnek a szemébe nevet. Gonosz könnyelműséggel nyakra-főre csinálják a rengeteg költséget s azután benyujtják a nép elé a számlát és azt mondják: „mi csináltuk, mert így illett a mi hatalmi passziókhhoz, de te fizesd meg, ki nem görnyedsz hétért előttünk, te nyomorult nép!“

kp.

Megfélemlítés.

Ujabb kories fogás.

Makó, május 25.

Se vége se hossza nem volna, ha minden fegyverét és fogást felemlitenők és lelepleznénk, amelyekkel a mungó párt dolgozik. Minél közelebb esik a választás napja, annál több furfanggal, ravaszsággal erősködnek azon, hátha sikerülne a „hozom“ párt ritka sorait egynéhány Justh-párti szavazóval erőteljesebbé tenni. Szerencsére eddig minden sakkhuzásuk vissza felé sült el. A lapvásárlás ügye erkölcsi felháborodást keltett és olyan visszatetszést, amely alighanem rövid idő alatt a torkára forrasztja a szót. Nyéki József tanító áthelyezése szintén erősebbé és tömörebbé tette a Justh-párt választóit az igási és békésüféli környéken, ahol a jelölt éppen köveztetni akar utat. A főkortések és a jelöltek házalása sem hozta meg a kívánt sikert, mert a képviselőválasztás nem cséplőgép rendelés, ahol a helyszínen kell a vigéneket bebeszélni a rozsz áru kiváló előnyeit. A jelöltnék pünkösdi hétfőjén a városháza erkélyén tanusított prepotens viselkedése, kihívó magatartása, a nép lebecsülése váltotta ki a leghevesebb tüntetést. A pénzzel való dolgozás, lehetetlen ígérgetés az egyéni és politikai tisztességre valamint adókat még jobban megerősítették ellenzéki álláspontjukon, mert lárták azt is, hogy a Justh-párt sem pénzzel nem dolgozik, sem nem ígér, sem nem etet, sem nem itat. Mindezek a jelenségek, amelyek a mungó párt részéről a legnyitabban üzetnek, csak azt a közhiedelmet ejtették a választók sorában, hogy ilyen fellépés, ilyen eljárás nem teljes dolog és ahol ilyen eszközökkel dolgoznak a kortések és a jelölt, ott a dolog nincs rendjén.

A katonai erőszak céltalan és korai idehelyezése, mely óriási terheket ró a városra, a legerősebb visszatetszést keltette még a mungó párt soraiiban is. Erről azonban lapunk más helyén szólnunk.

Most pedig azzal a fogással és hamis kortes eszközzel dolgoznak a mungók fő kortesei, hogy a *csanádi püspök, a Návayak és Rónayak felfogják mondani a bérletet a földbérloknék, ha nem a mungó jelöltre szavaznak.*

Ez a terrorizálás, ez a megfélemlítés a legaljasabb kortes fogás.

Tapasztaltuk már számos esetben arról a részről, hogy ott ahol

az áthelyezés fegyverével nem hathatnak, feljelentéssel és más zaklatásokkal igyekeznek egyes emberek életkörülményeit tönkretenni. Igaz, hogy ilyen fegyver használata sem a tisztességgel, sem a józan, humánus emberi gondolkodással nem egyezik meg és ilyet a Justh párt soha sem használt és nem is használ, de hát a mungó párt gondolkozása *intelligens*. Ezt mondják ők. Ők beszélnek meg nem engedett harcmodorról, holott az ő fegyverük a lehető legmegbélyezendőbbek.

Ilyen ez a fentebb megjelölt legújabb kortes fogás is.

Első sorban is lehetetlennek tartjuk ezt, hogy a csanádi püspök uradalmi tisztjeinek ilyen utasítást adhatott volna. Sok minden dolgot feltételezünk a hierarchia különböző rendű és rangú tagjairól, különösen akkor, amikor az ő érdekeikről van szó, de abban az esetben három szempont szól ez ellen. Az egyik az, hogy *Csernok* János püspök nagy hálaival tartozhatik azért, hogy megkapta a csanádi püspöki stallumot. Igaz, hogy reverendás fenegyerekei az ő helybenhagyásával és engedélyével igyekeznek itt írásban és szóban a liberális gondoskodású és demokratikus érzelmű Justh Gyula pozícióját megingatni, de az ő jajveszékésük nem jut a mennyországba, annál kevésbé a választó polgárok lelkébe. Az ő befolyásuk a népre napról napra csökken, ezért olyan nagy az ő kiabálásuk. Tehát a püspök részéről vastag hátlatosságot feltételezni nem lehet.

A második szempont az, hogy a földek jó bérlete nem csak a bérletnek, hanem a püspöknek is érdeke. Ő is ráút a zsebére, mondván, aki többet ad a földért, az kapja haszonbérbe. Az azután mellékes, hogy az illető zsidó-e, református-e, anabaptista-e Justhista-e vagy mungós. A fő a pénz.

A harmadik szempont az, hogy a bérletnek írásos szerződéseik vannak. Ha teljesítik szerződésbeli kötelezettségüket, a szerződés lejártá előtt a bérletből őket kidobni nem lehet, mert a szerződésben semmiesetre sincs olyan kikötmény, hogy Justh Gyulára szavazni nem szabad.

Ezt az egész szöfia beszédet a mungó-párt főkorteséi találták ki, az önállótlanabb gondolkodású Justh-párti szavazók egynekemlyikének megfélemlítésére. Ilyen üres fenyegetésre, alaptalan hírszótélésekre mit sem kell adni.

A püspök, a Návayak és Rónayak még politikai harag miatt sem fogják a saját zsebéket a jó haszonbér összegektől megfosztani és kitenni magukat biztosan elvesztett pöröknek.

Ne üljön fel tehát senki a mungó párti kortesek illetlen ugrabundálásának. Az igazságnakát sohasem lehet teljesen kisavarni.

— **Tanulmányuton.** A főgimnázium ifjusága, mint ismeretes, az Aldunán volt tanulmányuton. Az ifjuság holnap csütörtökön este jön haza *Mihelics* Károly, *Gebe* Mihály és *Gonda* József dr. vezetésével.

Politikai helyzet.

Justh és Lukács.

A „M. F. U.” telefon jelentése.
Budapest, május 25.

A múlt vasárnap politikai beszélgetések között a *Lukács* Lászlóét tárgyalják a legélelkebben politikai körökben. Lukács nyilatkozott eddig a mostani kormányférfiak közt legemberségesebben és leghiggadtabban s tárgyilagosan az egyedüli ellenzéki pártból, a Justh-párttól s nyilatkozata különösen a liberális és demokratikus politikuskörökben általános jó benyomást tett.

Nem is nehéz megjósolni, hogy a mai kabinet napjai nagyon is megvannak számlálva s a pártalakulások is érdekes változások előtt állnak.

A liberálisok és demokratikusok frakciója mindenik pártból kiválik s teljesen szakítva a konzervatív és reakciós elemekkel, külön párttá tömörül.

Az sem kétséges azután, hogy a parlamenti többséget ezek fogják alkotni. E tömörülés vezéréül már is Justh Gyulát és Lukács Lászlót emlegetik.

Beavatott politikai körökben már tisztán látjuk a legközelebbi jövőt, melyben a helyzet urai gyanánt Justh és Lukács együtt lépnek előtérbe.

Hirek.

— A „Makói Független Ujság” a holnapi Urnapi ünnep miatt Szombaton reggel a rendes időben jelenik meg.

— **Értesítés.** A Junius elsején végbemenő képviselőválasztásnál az is szavazhat, a kinek nem lesz szavazó-cédulája.

— **Korteskedő tanítók.** Nem osztjuk azt a véleményt, hogy a tanító, legyen az állami vagy felekezeti, ne nyilváníthassa szabadon politikai meggyőződését. Igenis a tanítónak joga van bármelyik képviselőjelölt mellett állást foglalni. Ezt tette *Nyeki* József is. *Justh* mellett foglalt állást. Egyebet semmit sem tett. Ezt aztán olyan nagy bűnnek tudták be mungóék, hogy három nap alatt elhelyeztették a derék tanítót. Nézzük azonban mit tesz egyik másik tanító a tanyán? Ma ugyan is tanyai polgárok tettek följeletést *Kövér* Lajos és *Antal* János tanyai tanítók ellen, hogy nevezeték Rényi-féle plakátokat küldöznek szét növendékeikkel és meghagyják növendékeiknek, hogy Rényi-féle tollakat tüzzenek kalapjaik mellé. Ez az eljárás már túl lépi azt a hatáskört, melyet a tanító megengedhet magának. Ez már nemcsak a törvénybe ütközik, de sérti a neveléstudomány ideális elveit. Most már össze kell hasonlítani *Nyeki* eljárását e két kartársával, úgy mindenki meggyőződik egyszerre, hogy *Nyeki* egyszerűen csak állást foglalt *Justh* mellett. Ezek pedig a legsemérmelenebb korteskedést üzik. Megméltelyezik ártatlan növendékeik lelkét. Az ő súlyos bűnükre jutalom lesz az áthelye-

zés Szeretnénk már látni az új tanfelügyelőtől is valami erélyes intézkedést a mungó kortesek irányában is. Neki akötelessége a két önmagáról megfélekezett tanítóval szemben a fegyelmi vizsgálatot megindítani, már azért is, hogy a feljelentők kinyilatkoztatták, ha itt nem kapnak igazságot, az ügyet a miniszterig viszik.

— **Nyilatkozat.** A „Makói Ujság” keddi számában közölt „*Forrongás a református egyházban*” című cikkre s a „Makói Hírlap” szerdai számában „*Támadás Nagy Károly ellen*” cím alatt közreadott közleményre vonatkozólag a következő kijelentést teszem: Tény az, hogy a református egyház tagjainak egy részéről, a választási mozgalmakból eredő s gyakran másokat is érintő meggyanusítás és értéknélküli hírhorlás folytán félreértések merültek fel ellenem. Jóindulatu és okos emberek tudják mérlegelni, hogy mik igazak az efélékből. A tegnapi napon azonban élő szóval történt érintkezés után e félreértések politikai álláspontom s elveim sérelme nélkül eloszlattak s tisztázva lettek. *Nagy Károly*, ref. lelkész.

— **Urnapija.** A katolikus világ holnap, csütörtökön ünneplő legszentebb ünnepének egyikét: az urnapiját, mely alkalommal ünnepi körmenetben dicsőítik a szentháromságot.

— **Uj adóbecsüsök.** *Galambos* Ignác dr. polgármester a városi adóhivatalnál üresedésbe jött becsüsi állásra *Szabó* Györgyöt és *Nagy* Jánost nevezte ki.

— **Megfejtelt zászlók.** A mungópárt már nemcsak a falragaszokon változtatja folytonosan címét, a zászlókon is változtatott. Eddig ugyanis a zászlókon nem volt más, mint a jelölt neve. Legújabbban azonban a jelölt magát 48 asnak is hazudja. Egyik Justh-párti ember erre azt a megjegyzést tette, hogy nem hiszi el, mert nincs a zászlón a szám. Most aztán azt teszi a mungópárt, hogy a már kihelyezett zászlók mindegyikére furcsa ákombákom számokkal ráírja, hogy 1848. Makó város tántoríthatatlan 48-as polgárait azonban ez a felírás épügy nem fogja félrevezetni, mint Rényiék többi hazugsága.

— **Gazdátlan tárgyak.** A városi rendőrkapitányi hivatalnál 15 drb. gazdátlan kacsát őriznek, melyet az igazolt tulajdonos a hivatalos órák alatt vehet át. Ugyancsak a rendőrkapitányi hivatalban van egy látcső is, melyet valaki az este a Willand cirkuszban felejtett.

— **Majális.** A református iskolások majálisa a „madarak és fák napja”-nak ünneplésével kapcsolatban f. hó 28-án tartatik meg. Ez alkalommal a tantestület mint minden évben a szülők és tanügybarátok bevonásával a *Báló-féle* fürdő telepen *halebédet* rendez. Ugy a majálisi ünnepélyre, mint a közeledre ez uton hívják meg a szülőket és tanügybarátokat a — tanítók.

— **Árverés a vasutnál.** E hó 30-án vagyis hétfőn délután 2 órakor a csanádi vasuti állomá-

son, a következő kézbesíthetlen és talált tárgyakat elárverezik, u. m. 1 láda nagybögő 51 kg, 2 drb. varrógép, 1 köteg vasasó, 1 láda üvegáru és különféle botok, ernyők s ruhaneműek.

— **Betörés.** A megyesi rendőrség ma arról értesítette Makó városi rendőrkapitányi hivatalát, hogy *Német* Béla (megyesi főpincér lakásába az ablakon át behatolt ismeretlen tettes és onnan elvitt egy brillians gyűrűt 300 korona értékben, egy drb. másik arany gyűrűt két kövel 100 korona értékben, egy kétfedelű arany órát 160 korona értékben, egy ezüst órát 60 korona értékben és más apró értékű tárgyakat 180 korona értékben. A megyesi rendőrhatalóság megkeresése folytán a tettest Makón is nyomozzák.

— **Ifjusági előadás a Villand cirkuszban.** A makói tanulóifjuság részére teljes esti műsorral ifjusági előadást rendez a Villand cirkusz csütörtök délután 4 órakor. Erre az előadásra a tanuló ifjuság csak csapatosan jöhet el. Eppen azért az egyes tanítétek igazgatóságával a Villand cirkusz a következő megállapodásra jutott: Az állami főgimnázium ifjusága délután fél 4 órakor a gimnázium épületében gyülekezik. Itt a beléptidijakat a pedellus szedi össze. — Az állami elemi iskolák ifjusága csütörtök délelőtt 11 óráig fizetheti be a beléptidijakat a szegedi utcai iskola igazgatói irodájában. A városi polgári leányiskola növendékei a cirkusz pénztáránál váltják meg jegyeiket. A ref., róm. kath., gör. kath. és izr. iskolák tanulói iskoláikban gyülekeznek és ott tanítóiknak adják át a beléptidijakat. A helyárak a következők: Páholy ülés 1 kor., számozott bársonyülés 60 fill., a többi ülőhely 30 fill. Megjegyezzük, hogy az előadás műsora ugyanolyan, mint este s hogy az ifjuság kényelmes ülőhelyeket kap.

— **Tűz a vidéken.** *Vörös* István dombegyházi lakos 9 éves kis leánya, *Etelka* tegnap gyúfával játszott, mitől a konyhában levő szalma tüzet fogott. Erről a ház tüzet fogott és leégett.

— **Közkedvelt makói „Glória bajuszpedrő”** a bajuszpedrők királya, mert az eddig ismert bajuszpedrőket minden tekintetben felülmúlja, használatával a bajuszt neveli, kitünő összetételű, kellemes szagu, úgy, hogy az országban nem csak a nagy közönség, hanem a fodrász és a borbély-tületben is nagy kedveltségnek örvend, van fehér, barna és fekete színben, kis doboz 20 fillér, nagy doboz 30 fillér. Készül Makón az aradi utcai gyógyszerészeti laboratóriumban. Ugyanott a gyógyszerésztárban kapható.

Junius elsejére való belépésre szorgalmas, **irnyokot** megbízható keresek.

Dr. Kiss Pál ügyvéd.

Olvasóinkhoz.

Lapunkra vonatkozólag a következő tudnivalókat közöljük:

Lapunk megjelenik hétfő kivételével *mindennap*.

Szükség esetén mendkivüli kiadásban is.

Előfizetési árak:

Helyben házhöz szállítva:

Félévre 3 k. 50 fill.

Egy óra — k. 60 fill.

Vidékre postán küldve:

Félévre 7 k. — fill.

Egy óra 1 k. 20 fill.

Hirdetéseket díjazás szerint közlünk.

Telefonszámunk: 63

Választási képek.

Mungóék dolgai.

Makó, május 25.

Rényi-Corjolán. Nagy legény volt az a Corjolán. A nép ellen volt, a nép pedig kirugta Rómából. Ezért bosszút forralt a hazája ellen. Etruszk-sereget vezetett Róma felé, hogy porig alázza saját véreit, a mért azok neki térdet-fejet akkor se hajtottak, mikor a nép szája elől kegyetlen patriciusi dőjjel a kenyeret vonta el. — De azután magába tért az előbb még bosszút lihegő vezér. Nem ment Róma ellen, hanem visszafordult a — száműzetésbe.

Rényi-Corjolán is fene nagy legény. A nép ellen van, a nép pedig kirugta — Makóról. Ezért bosszút forralt Makó népe ellen. Katonáságot vezetett ide, hogy porig alázzon, a mért előtte térdet-fejet nem hajt ez a becsületes függetlenségi nép s a mért nem hajlandó neki adni a mandátumot. És vissza jött ő is katonái élén vagy inkább katonái fedezete alatt. Magába nem tért. Száműzetésbe sem akar menni Rényi Corjolán.

De menni fog már egy hét múlva. Még ha önként nem akarja is. „Szegény Rényi-Corjolán. Mégis furcsa Corjolán ez!

Rényi lakodalmazott is. Rényi különben ügyes ember. Egy csapásra kettőt is ütött. Katonáságot is rendelt Makónak és az alatt lakodalmazott is. Házassági ünnep volt családjában, azon részt kellett vennie. Sógora nőstül meg. A mint az összes fővárosi lapok hírül adják: „Tornyai Schossberger Rezső nagybirtokos e napokban tartotta egybekelését a budapesti dohány utcai izraelita templomban özv. Marosváradí Glück Samuné Deutsch Ilona urhölgyel.”

Szövetkezet itt, szövetkezet ott. Egyik ujdonsült mungó azért

haragudott meg Justh Gyulára, azért is pártolt el tőle, mert Justh nem akarta az ő kedvéért — egyetlen érdekért százaknak érdeket — a rákosi szövetkezetet agyonütnet. Az ifjone-mungó mindig rettentően dühöng e szövetkezet ellen, mely áldás a tanyai népre, de neki kárt hozhat. Ha rajta állana, bizony isten, el-söpörné a föld színéről az egész szövetkezetet, alapítóival s fen-tartó tagjaival együtt. De nem eppen most. Hanem eddig, a választási mozgalmak előtt és majd a választás után. Mert most kell neki még a szövetkezet is. Most a választások alatt. Sőt most — úgy mutatja — szereti is a szövetkezetbelieket, legkülö-nösebben ha mungókké lesznek. Ugy mondják, hogy a vasárnapi Rényi-féle tanyai programbeszéd közben a Rákoson ezt kurjongatta teljes lelkéből:

— Eljen az „Első rákosi fog-nyasztási és értékesítő szövetke-zet”. Adja az isten, hogy az összes tanyai nép itt szerezzen be minden portékát, és seholye másutt. Mert csak itt van jó és olcsó portéka. Eljen és viragozzék a szövetkezet.

Igy győzte le magát a Rényi kedvéért — nő ná, a Rényi kedvéért — a szövetkezet nagy el-lensége.

Szemrehányás.

Makói jelenet.

Makó, május 25.

Ifju mungó párti: Vegyetek vissza, kedves bátyám, a szép függetlenségi pártba, sose hagyom el többé a zászlót.

Öreg függetlenségi: Nem lehet az fiam Aki eszem-iszomért, mások kárára beigért hivatali előnyökért és egyéb hitvány érdekekért eladja a hazája függetlenségét, nem méltó rá, hogy az önzetlen hazafiak sorában küzdjön. Kivívjuk mi hazánk függetlenségét a magad fajta gyöngye legények nélkül is. Meg van a mi erős többségünk már nélkülöd is.

Ifju mungó párti: Pedig úgy, megutáltam a testem-lelkem, ami-óta még a szegény édesanyám-nak is szemrehányást tettem.

Öreg függetlenségi: Tudom, hogy ő igaz magyar honleány és velünk van. De hát hogy is te hettél neki ezért szemrehányást?

Ifju mungó párti: Nem ezért tettem. Nem is akartam tenni, de hát a gyomrom . . . a fene egye meg még az olyan „elveket” is, amiknek zabáltatással, meg pénzrel vásárolják össze a katonáit. Hát tudod bátyám, engem meg-tévesztettek azok a hencgős nagy urak, akik máskor ránk se köp-nek, most meg paroláznak velünk, megveregetik a vállunkat és ked-ves barátomnak hívják bennün-ket. A napokban is, hogy elmen-tem velük egy menaszéria zabál-tatásra, magam is olyan sokat zabáltam, ittam, szivaroztam a potyából, hogy amint az utcára léptem, föllázt a bélem? még az jobb hazafi, mint én. Az uton

többszörösen „megnyilatkoztam”, de az igazi csak otthon történt. Tudod, ahogy szegény anyám aj-tót nyitott, éppen akkor fordult meg ismét a gyomrom és így akaratlanul részesítettem szegény anyámat is a szemrehányásban. Brrr . . . most is undorodom ma-gamtól, ha rá gondolok. Ó aztán megmosta magát, de annál szeny-nyesebb lett az én lelkem. Ment-setek meg az embervásártól, ked-ves bátyám, vegyetek még vissza egyszer az igaz hazafiak táborá-ba, sohse adom el többet hazánk függetlenségi elveit, sose ha-gyom el többet a zászlót . . .

Nyilttér.*

Nyilatkozat.

Ugy hallom, hogy Siposs káp-lán a „Maros” egyik számában szokott modorával személyemmel is foglalkozik. Végtelen részvétellel vagyok ez ember iránt, mert köz-tudomásu dolog, hogy szegény-nek ez idő szerint már nincs tökéletes esze.

Makó, 1910. május 25.

Pinter Miklós,
kath. kántor.

* E rovatban megjelenő közlemény-ekért a szerk. felelősséget nem vállal.

Szerkesztői üzenet.

Földesi Sándornak. *Helyben.* Mai nyilatkozatával kár ugyan foglalkozni, de mégis a tisztán-látás okáért helyesebb lett volna, ha egyidejűleg közölte volna azt, hogy mily érdekem istapolására kértem támogatását és hogyan? De ezt nem szabad elferdítve közölni, csak úgy, ahogyan megtörtént s akkor ki fog tűnni azon-nal, hogy támogatást kértem-e öntől bármely érdekem előmoz-dítására? En úgy tudom, hogy ilyen irányban Makón még senki-től sem kértem semmit. Ön való-színűleg ezt a dolgot a főjegyzői állással hozza kapcsolatba. Igaz, hogy szándekom volt eleinte pályáznai. Hogy miért nem tettem, ez az én magán dolgom. Azt azonban határozottan kijelentem, hogy sekninek a városi képviselők közül s így önnek sem mondtam ezt soha, hogy *szavazzon rám*. Azoknak, akikkel erről beszéltem így önnek is őszintén és becsü-letesen kijelenttem, hogy *én senkit ez irányban sem befojád-solni, sem szavazatát kérni nem akarom*, az én álláspontom az volt s ezt mindenkinek el is mondtam, hogy a tisztviselői ál-lások betöltésénél nem az egyes emberek magánérdeke, hanem a város érdeke az első. És ha ön becsületes ember, akkor ezt tanu-sítani is fogja, hogy ezt fejtettm ki ön előtt is. Támogatás kérés-ről tehát szó sem volt. Az ön nyilatkozatában, melyet „csékély-sége” közrebocsátott egy nagy igazság van, még pedig az, hogy amikor én önnel legutoljára be-széltem, akkor még nem volt re-negát, mert a saját kijelentése szerint is még állást nem foglalt.

Espersit János.

Regény.

Képek a szabadságharcból.

Irta: egy volt 48-as honvédtüzér.

(7)

Isten keze.

Hogy mi történt Pistájá-
val, a rettenhetetlen guerilla
vezérrel? Elmondjuk azon-
nal. De előbb bucsuzzunk
el Jenőtől, a kivel csak egy
pár évtized múlva találko-
zunk. És édes anyjától, aki-
vel meg éppen nem találko-
zunk, mert a bekövetkezett
lelki és testi szenvedések
megtörték gyenge szerveze-
tét s 1851. év tavaszán ki-
szenvedett. A kis Jenőt pe-
dig árvaságában édes anyjá-
nak testvérbátja, a M i
plébános neveltette fel s ta-
nítottatta ki emberré.

Hagyjuk tehát a hü asz-
szonyt pihenni örök honá-
ban, a kis Jenőket pedig
tanulni s mint mondtuk,
keressük fel az apát.

III.

A Makótól nem messze
eső földéaki csárdában, a
csárdás külön szobájában
iddegál két férfi.

Az egyik a csárdás maga.
A másik a Kiss Ernő had-
testébe beosztva volt s Bács-
kában rettenthetlenségéről
ismert vakmerő guerilla pa-
rancsnok B — Pista.

— Mit gondolsz, Bandi
czimborám, most 4 óra, 11-
ig, vagy legfeljebb éjfélig
eljuthatok-e Szellőm-ön to-
rony iránt Orosháza határáig.

Bandi, maga a csárdás, ki
százszor végigfutotta mene-
külése közben Csanád,
Csongrád és Békés várme-
gye határát, jól meggondolva
a kérdést, válaszolá: éjfélig
megteheted az utat porosz-
kálva vágatva, de trappba ki
nem bírod se te, sem a
Szellő lovad.

— Pedig egy életem, egy
halálom. ennek meg kell
lennie. Megirtam feleségem-
nek egy orosházai becsületes
csizmadia által vitt levelem-
ben, hogy ma elbucszom
tőlük. S vagy látom felesé-
gemet és kis fiamat, vagy
sem az életben. De mene-
külnöm kell ki az országból.
Engem a német fel nem
akasztat, azt az egyet foga-
dom.

— És hogy fogsz kime-
nekülni?

(Folytatjuk.)

Értesítés!

Makó város és vidéke tisztelt közönségét van szerencsém értesíteni, hogy butoraktáromat felszalttam, mivel minden felől oly nagy megrendeléseim vannak asztalos épület munkáiban, hogy az üzletem ez ágával nincs időm foglalkozni oleso jó szolid munkámra felhívom a tisztelt közönség nagybecsű figyelmét és kérem továbbra is szíves pártfogásukat.

Kiváló tisztelettel:

Lenkei Károly.

Bizalommal

vásárolhat különféle vasárakat u. m. gazdasági szerszámokat, Zsákokat, festék és fűszerárakat az elismert szolid cégénél

Kolossy Károly

üstököshöz címzett vas- és fűszer kereskedésében Megyeház utca.

Lapkihordók**felvétetnek a**

Makói Független

Ujság

kiadóhivatalában.

Hereszéna eladás!

A város közelében **kapható**

Iritz Sámuel özv.

cégnél.

Tisztelettel értesitem a nagy érdemű közönséget, hogy

cukrászatomban

naponta friss sütemények, fapalackok, parfiettek, különleges tortákat, pástétomokat, hideg előételeket, a legjobb ízlésben készíték.

Ozsonákra 1 koronás tortákat.

Időszakonként gyárilag készült cukor diszmű, piskóta és tea süteményeket. Viszont elárusítóknak árjegyzék szerint árkedvezményben kaphatók.

Szíves látogatást kérve, tisztelettel:

Lélek István
cukrász.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan szállítanak.

Eladó

A gróf Pálffy-utcába levő 2144. számú ház, mely áll két szoba, egy konyha és mellékhelyiségekből, valamint kertből, kedvező fizetési feltételek mellett szabadkézből.

Értekezhetni a fenti sz. a.

Széll József

tulajdonossal.

**Lakatos műhely áthelyezés**

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy műhelyemet tetemesen megnagyobbítva, *Deák Ferenc-utca 34. szám alá Morgenstein Adolf ur házába helyestem át.*

Készítek minden nagyságu tizedes és százados mélegeket, a legdiszesebb kivitelű rácsozatot, sirkerítést, takaréktűzhelyeket, épület vasalásokat.

Eltogadok minden e szakmába vágó javításokat. Különösen felhívom a nagyérdemű közönség figyelmét a saját készítményű mérlegeimre, melyek minden tekintetben jóval fölülmúlnak minden más készítményt s melyeket raktáron készen tartok. Raktáron tartok továbbá a legjobb gyártmányu új kerékpárokat, melyeket kedvező fizetési feltételek mellett árusítok.

Tisztelettel:

Kasztner Ferenc

épület lakatos és mérleg-készítő.



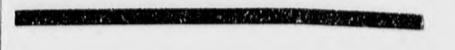
Egy jóforgalmu **szatocs-üzlet**

az állomással szemben, joggal ellátva, elköltözés miatt potom áron azonnal

eladó.

Fehér Imre.

MAKÓ. Állomás-tér.



A Szegedi és Páva utca sarkán levő új lakóházamban egy nagy **kényelemmel, vízvezetékekkel berendezett urilakás**; továbbá egy **két szobas utcai lakás** a szükséges mellékhelyiségekkel azonnal

kiadó.

Lakatos Pál,

Szegedi utca 3383

**Kitünő Fehér, Siller és Veres****BOROK**

a legjobb Kőbányai

Kristály és Maláta Sörök

és mindennemű Kitünő pálinkák

kaphatók nagyobb vételnél

előnyös árban

Iritz Sámuel özv. cégnél Makó.

VILLAND TESTVÉREK NAGY CZIRKUSZA
Makón, a Dessewffy-téren.

Május 26-án két előadás. Délután 4 órakor ifjusági előadás, este

fényes bucsú előadás.

Jegyek már kaphatók Vészi Dezső könyvkereskedésében. — Naponta változatos műsor. **Utolsó nap!**

Páholy 5 személyre 20 K. Páholyülés 4 K. Tribün 3 K. I. hely 2 K. II. hely 1 K. 20 fill. Karzat 60 fill.